

Posudek bakalářské práce Kláry Rynešové
„Rysy mluvenosti a spontánnosti v komunikaci na sociální síti“

Bakalářská práce Kláry Rynešové se zaměřuje na vybrané aspekty jazyka dnes velmi rozšířené elektronické komunikace, resp. komunikace na elektronických sociálních sítích. Jde tedy o práci nesporně aktuální vzhledem k tomu, že tato komunikace je zatím ze strany lingvistiky popsána jen částečně a zároveň je velmi mnohotvárná a neustále se vyvíjí.

Autorka se koncentruje na jev, který je v současnosti široce diskutován, totiž na to, jak se v elektronické komunikaci kříží charakteristiky mluvenosti a charakteristiky psanosti. Opírá se přitom o relevantní současnou odbornou literaturu zaměřenou na popis daného typu komunikace a na vztahy mezi mluveností a psaností (S. Čmejrková, O. Müllerová aj.), přihlíží ale i ke klasickému teoretickému příspěvku Josefa Vachka. Materiálovou bázi práce představuje korpus konverzací a zpráv na sociální síti Facebook, na nichž se podílela sama autorka bakalářské práce. Materiál je tak originální a jinde nepoužitý; možnosti subjektivně podloženého zkreslení pohledu se autorka – myslím úspěšně – vyhýbá tím, že se koncentruje především na texty vytvořené jinými pisateli.

První část práce podává dobře podložený přehled základní literatury a stanovisek v ní obsažených a uvádí vymezení základních pojmů. Výklad je v zásadě logický a uspořádaný, nezcela odůvodněné je ale umístění kapitoly o neverbální komunikaci (s. 14–15) mezi partie věnované elektronickým médiím a sociálním sítím.

Hlavní část práce pak popisuje napětí mezi rysy mluvenosti a psanosti ve shromážděném materiálu, přičemž vychází z opozic stanovených v dřívějších výzkumech: interpunkce a nápodoba akustických, resp. mimojazykových prostředků, kontextová závislost a nezávislost, spisovnost a nespisovnost, komplexní a uvolněné syntaktické struktury. Autorčin přínos spočívá v tom, že sleduje uplatnění daných opozic ve vlastním materiálu a zároveň se snaží vysledovat, zda vznikají rozdíly mezi komunikací online (s bezprostředními reakcemi komunikantů) a texty, které jsou vytvářeny bez časového tlaku. Závěry jsou do určité míry předvídatelné (texty vystupující v komunikaci online vykazují více rysů mluvenosti), avšak zároveň se ukazuje, že zde existuje značná variabilita.

Některá místa výkladu by si zasloužila důkladnější rozpracování, především problematika rysů mluvené syntaxe. V souvislosti s ní je možno podotknout, že elipsa je běžným jevem v psaných i mluvených textech a asi není na místě hovořit o „správné“ podobě bez elipsy (s. 41). Není mi také jasné, v čem spočívá zde uváděné a dokládané „křížení vazeb“ (s. 41). Vzniká rovněž otázka, podle jakého kritéria se hodnotí deminutiva *čist'ouček* či

momentík jako neobvyklá (s. 32). Izolovaný výskyt protetického *v-* ve spojení „to je vono“ lze patrně vysvětlit tím, že jde o spojení frazeologizované (s. 30).

Podstatnější než výše zmíněné jednotlivosti je ovšem to, že při dokončování práce zřejmě už nezbyl čas na důkladnější revizi její jazykové stránky. V textu je tak možno najít různé pravopisné či morfologické nepřesnosti a přehlédnutí (např. s. 8, 9, 15) a formulační neobratnosti („další dialekty [...] nebudu dále rozvádět“ [s. 28] apod.).

Celkově bakalářská práce Kláry Rynešové splňuje požadavky, které jsou na tyto práce kladeny, a doporučuji ji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: velmi dobře

V Praze dne 30. srpna 2013

Prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.,
Ústav českého jazyka a teorie komunikace
FF UK v Praze